

2.2.2023

VN/34927/2022

VN/34927/2022-OM-19

Työ- ja elinkeinoministeriö

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Asetusta muutettaisiin siten, että sen 1 §:ään, jossa määritetään maatalouden ja matkailun alaan kuuluvat kausiluonteista toimintaa sisältävät toimialat, lisättäisiin uudeksi toimialaksi luonnon tuotteiden keruu (pl. polttopuu). Tällä tavalla luonnon tuotteiden kerääjät tulisivat nk. kausityölain piiriin (laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten (907/2017)). Tällä hetkellä luonnon tuotteiden kerääjiin sovelletaan nk. marjalakia (laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta (487/2021)) siltä osin kuin kerääminen ei tapahdu työsuhteessa.

Kausityölain 24 §:n asetuksenantovaltuuden nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin niistä maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista toimialoista, joihin kuuluu kausiluonteista toimintaa, ja jotka tätä kautta tulevat kausityölain soveltamisalan piiriin. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, onko luonnon tuotteiden keruu sisällöllisesti luettavissa kausityölain 24 §:n asetuksenantovaltuudessa mainittuihin toimialoihin eli maatalouteen tai matkailuun. Asetusehdotuksessa luonnon tuotteiden keruu on erotettu edellä mainituista omaksi 3) –kohdaksi, joka viittaisi siihen, ettei sitä luetaisi maatalouteen tai matkailuun. Mikäli luonnontuotteiden keruu ei kuulu kausityölain 24 §:n asetuksenantovaltuudessa mainittuihin toimialoihin, tulisi kausityölain 24 §:n asetuksenantovaltuutta ilmeisesti muuttaa – jotta asetuksen muuttaminen ehdotetulla tavalla on mahdollista – siten, että se kattaa myös luonnontuotteiden keruun.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan voi kuitenkin joka tapauksessa pitää lainsäädäntövaltaa käyttävän eduskunnan aseman kannalta kyseenalaisena sitä, että sen säätämän lain (marjalaki) soveltamisalaa rajattaisiin asetuksella toisessa laissa (kausityölaki) olevan asetuksenantovaltuuden nojalla ilman eduskunnan nimenomaista myötävaikutusta.

Asetusluonnoksen perustelumuiotissa todetaan, että marjalakia sovellettaisiin vastaisuudessa Suomessa muulla kuin kausityöhön oikeuttavalla oleskeluluvalla oleskeleviin ulkomaalaisiin, jotka haluavat lisäansioita keräämällä ja myymällä luonnonmarjoja yrityksille muussa oikeussuhteessa kuin työsuhteessa. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tällä hetkellä voimassa olevan marjalain soveltamisala on sisällöltään yleinen, kun sen mukaan laissa säädetään luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta sekä kerääjien ja luonnontuotekeruualan toimijoiden keskinäisistä oikeuksista ja velvollisuuksista (2 § 1 mom.).

Oikeusministeriön mielestä tavoitellun oikeustilan selkeyttämiseksi marjalain soveltamisalaa olisi perusteltua täsmentää siten, että laista selkeästi ilmenee, ettei lakia sovelleta kausityölain piirissä oleviin. Tämä olisi perusteltua myös siinä mielessä, että varmistettaisiin lainsäätäjänä toimivan eduskunnan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

tahto sen osalta, mitä se pitää marjalain soveltamisalana. Tämä vaikuttaisi myös mahdollisten säädösmuutosten järjestykseen (ensin marjalain soveltamisalan muutos ja mahdollinen kausityölain asetuksen antoaltuuden muutos, sen jälkeen nyt lausuttavana oleva asetuksen muutos).

Kun marjalakia olisi vastaisuudessa tarkoitus soveltaa lähinnä Suomessa muulla kuin kausityöhön oikeuttavalla oleskeluluvalla oleskeleviin ulkomaalaisiin, jotka haluavat lisäänsioita keräämällä ja myymällä luonnonmarjoja yrityksille muussa oikeussuhteessa kuin työsuhteessa, olisi marjalain sääntelyä nähtävästi perusteltua tarkistaa muiltakin osin niin, että se vastaisi muuttunutta oikeustilaa.

Edellä esitetyin perustein oikeusministeriö katsoo, että ehdotettua sääntelyä ei voida antaa asetuksella ilman valtuuttavan lainsäädännön tarkistamista.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Veli-Pekka Hautamäki

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi Kansliapäällikkö Pekka Timonen
Lainsäädäntöjohtaja Susanna Siitonen
Ministerin erityisavustaja Anita Westerholm

VN/34927/2022-OM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: